

teri latinski slove: „Tripartitum opus juris consuetudinarii.“ Eden lep odtisek te knjige ima knjižnica hrvatskega vseučilišča v Zagrebu.

Ne ve se za nobeno drugo delo, ki bi bilo v Nedešlišču tiskano, tudi ne, kaj je bilo pozneje s to tiskarno. Leta 1587. pa je imel Varaždin svojo tiskarno, katero je upravljal Slovenec Mandelc. Ta Mandelc je bil prvi slovenski tiskar. Leta 1575. je bil ustrojil v Ljubljani prvo tiskarno in natisnil v njej do 1582. l. množino različnih, zlasti slovenskih knjig. Izpod njegovega tiska je izšla na svetlo 1578. l. zelo redka dandanes hrvatska knjiga, namreč: „Kronika vezda znovich zpravljena szlovenskim jezikom po Antolu pope Vrancze, kanovniku Zagrebechkom.“ Isti pisec je na svetlo dal še „Tumačenje evangelja“, in „Postilo svetih“. Ker pa je bil Lutrovega mišljenja, sežgali so mu vse knjige.

Ravno se je bil Mandelc pripravljaj, da začne tiskati slovensko sv. pismo, ko mu doide zapoved, da se mora izseliti iz domovine, ker je bil pristaš Lutrovega nauka. Prepeljal je svojo tiskarno najpreje v Güssingen na Ogrskem h grofom Batthyanyom, pozneje v Monyorókerék h grofom Erdödyom, a 1587. l. ga nahajamo v Varaždinu, kjer je tiskal knjige do 1595. l. Tega leta se je preselil bržkone vsled pregnanstva na Ogrsko. Kakor je v Ljubljani po Mandelčevem pregnanstvu prešlo sto let, predno so zopet dobili tiskarno, tako je tudi Varaždin ostal po njegovem odhodu blizu sto let brez tiskarne. Leta 1774. pa nahajamo tu J. Th. Trattnera kot tiskarja, in od takrat ima Varaždin vedno svojo tiskarno.

Pozneje so dobila še druga hrvatska mesta vsaka svojo tiskarno.

Razne reči.

— Presvetli cesar je podelil županu v Ložu gosp. Gregorju Lahu zlati križec za zasluge. Čestitamo.

— Presvetli cesar je podaril sledečim občinam, po uimi poškodovanim na Koroškem: Sorgu 300 gld., Smartnem ob Vrbskem jezeru 800 gld., ter občini Steindorf za zidanje šole 200 gld.

— Upokojen je č. gosp. Anton Zorman, župnik v Nevljah.

— Mestni zbor ljubljanski je sklenil konečno v seji dne 17. t. m., da se pripusti poštnemu erarju prostor na trgu Jožefovem za zidanje novega poštnega in telegrafskega poslopja.

— Dolenjska železnica. Obravnave zaradi zidanja dolenske železnice, ki so se vršile dalje časa med trgovskim ministerstvom, kranjskim deželnim odborom in dotičnim komorcijem, so se dognale definitivno.

— Potrjena izvolitev. C. kr. trgovsko ministerstvo je potrdilo izvolitev gospod Ivana Perdana za predsednika in gospod Antona Kleina za podpredsednika trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

— „Matica slovenska“ bode imela dne 25. t. m. odborovo skupščino v društveni hiši na Krongresnem trgu št. 7.

— Castiti g. Jakob Lebar, kaplan v spodnji Idriji, je imenovan za farnega vikarija v Črnem Vrhu.

— Promoviran je bil dne 7. t. m. na Dunajskem vseučilišču č. g. Hilarij Zorn, c. kr. profesor na Goriški realki.

— Cesaričinja vdova, nadvojvodinja Štefanija je prišla te dni v Opatijo, ter ostane tam tri tedne.

— Idrijska cesta, ki pelje od sv. Lucije na Goriškem do Idrije, je sprejeta v državno upravo. Država jo prevzame 1. julija 1892. Za uravnavo ceste je preračunjeno 100.000 gld. Za Baško cesto je dovoljenih za prihodnje leto 15.000 gld.

— V Bolcu na Goriškem so se konečno vender-le iznebili prejšnjega župana Jonka, ter je bil izvoljen za župana g. Anton Šulin.

— Pogorelo je v torek prejšnjega tedna v vasi Ravne, na levem bregu Soče pri Kobaridu 24 hiš, mnogo gospodarskih poslopij in ves živež. Zgorela je tudi 70 let stara ženica.

— Razglasilo. Na podstavi deželnega zakona z dné 18. februarija 1885. (dež. zak. št. 13) se s tem splošno naznanja, da morajo posestniki žrebcev, kateri hočejo v prihodnji spuščalni dobi spuščati svoje žrebce za plemenitev tujih kobil, zglasiti te svoje žrebce najpozneje do 15. decembra 1891. pri političnem okrajnem oblastvu, v čigar okoliši se nahaja stajališče žrebčevo. Dovoljeno je, zglasilo zvršiti pismeno ali ustno; ob enem pak je naznaniti ime in priimek, potem stanovišče žrebčevega posestnika, kakor tudi plemo, starost, barvo in stajališče žrebčevo. Za žrebce pod 4 leti in za nôriške žrebce pod 3 leti se ne dajejo dopustila za spuščanje. Kje in kdaj bode izborna komisija zglašene žrebce pregledavala in za nje dajala dopustila, dá se ob svojem času na znanje. C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

— Umrla je v soboto zvečer gospa soproga namestnika c. kr. državnega pravdnika v Ljubljani, g. dr. Kavčiča.

— Prelat Alojzij Karlon, štajerski, nemško-konservativni deželni in državni poslanec, je nevarno zbolel.

— Umrl je v soboto g. dr. Gregor Tušar, c. kr. gimnazijski profesor v pokoji v Gorici.

— Nova bramboyska vojašnica, katero je zgradila kranjska dežela, se je izročila v porabo vojaški upravi. Poslopje je napravljeno za dva batalijona vojakov. Poleg tega so pa še velika skladišča in baraka, v kateri bodo nastanjeni vojaki o vojaških vajah. Potrošilo se je za to zgradbo blizu 280.000 gld.

— V Ločniku na Primorskem napravi se slovenska ljudska šola.

— Iz BuenosAyres-a se poroča, da je v pokrajini Santa Fe' naredil vihar mnogo škode. Mesto Arrayoseca je malo ne razrušeno. Prišlo je tudi mnogo ljudi ob življenje.

Iz Angleškega so poročali časniki o strašnih viharjih, ki so posebno na morju provzročili velikanske škode. Veliko ladij se je potopilo ter mnogo ljudi. Tudi iz Španjskega se poroča o raznih nesrečah na morji.

— Na Koroškem je nek potepuh napadel 80letnega starčka Filipa Čereba iz Metlove. A starček se je tako vspešno branil s palico, da je potepuh kar pobegnil.

— V Švici pogorela je velika vas Meiringen, ki šteje 2600 duš.

— V Pragi našli so v sobi nekega berača z imenom Fran Tvrdy hranilnično knjižico v vrednosti 350.000 gl. in razun tega še razne vrednostne papirje v vrednosti 100.000 gl. Ves imetek ceni se okoli pol milijona gold.

— Črnogorski knez Nikola podelil je bulgarskemu pisatelju Petru Ivanovu Danilov red III. vrste; prevel je namreč „Gorski Vienac“ na bulgarski.

— **Nepostaven zakon.** Izraelit Hermann Gross in pravoslavna Sofija Manojlovič hotela sta se poročiti. Po ogerski postavi nista pa mogla stopiti v zakon, ker ni hotel Gross ostaviti svoje vere. Pred nekaj leti preselila sta se na Dunaj. Manojlovičeva izneverila se je pravoslavni veri ter prestopila k židovski, in nato poročila sta se v tamošnji sinagogi. Dobila sta sina-žida. Toda le kratka jima je bila sreča. Soproga preselila sta se pred meseci v Sentomaš. Toda njiju zakon proglasila je ogrska oblast-nija vsled postave neveljavnim in sina nezakonskim. V nedeljo dobil je podžupan dopis od patrijarha Brankoviča, v kojem ga sili, naj dete krstiti ukaže. Znaprej nosilo bode dete ime svoje „nezakonske“ matere.

— **Požar v grobnici.** Čuvaj grobnice, v kojoj je v Mirafioru na Piemonteškem shranjena grofinja Mirafiori, morganatiška soproga kralja Viktorja Emanuela I., našel je te dni razbita vrata, a iz luknje v zidu, za kojem je krsta, valil se je dim. Približavši se, zapazi, da se je prijel ogenj krste. Pogorela je črna blazina, na kojoj je ležala glava, kakor tudi bombaž, s kojim je bilo telo ovito. Grofinja Mirafiori umrla je 27. prosinca 1886. v Pizi, in je shranjena v župnijski cerkvi v Mirafioru. Pred tremi leti sezidal je njen sin v bližini cerkve majhno grobnico v slogu Pantheona v Rimu in dal narediti krsto enako Viktor Emanuelovi, koji je pokopan v Rimskem Pantheonu. Na grobu zapisane so besede: Grofinji Rozi di Mirafiori, morganatiškej soprogi Viktorja Emanuela I. — Njen sin Emanuel.

— **Ponarejanje vina.** Dne 8 t. m. je došla državnemu zboru peticija Dunajskih vinskih veletržcev, s katero prosijo, da bi se postavno prepovedalo prodajati sadno vino pod imenom pravega vina. Letos se je namreč izdelalo nenavadno mnogo sadnega vina, katero se meša s pravim vinom ter se pod imenom pravega vina tudi prodaja. Ta želja ni sicer neopravičena, kajti dete naj se krsti s svojim pravim imenom. Ali dandanes se nam vendar zdi čudno, da se vinski veletržci prekrizavajo, pred mešanjem pravega vina s sadnim moštom. — Da bi ga le oni ne mešali — še s kako hujo stvarjo — kakor je nedolžni sadni mošt.

Budimpeštanske tržne cene z dne 18. novembra 1891.

Pšenica gld. 10.85 do 11.50, rž gld. 10.40 do 10.55, ječmen gld. 6.60 do 6.75, oves (novi) gld. 6.40 do 6.65, proso gld. 6.— do 6.25.

Kurzi na Dunajski borzi dne 19. novembra

Papirna renta	gld. 89.95.
Srebrna „	„ 89.35
Zlata „	„ 107.35
Marcijeva renta	„ 101.40.
Napoleondori (20 frankov)	„ 9.50.
C. kr. cekini	„ 5.63
Nemške marke	„ 58.12 ¹ / ₂ .

Št. 8901.

Razglas.

Dne 2. januarja 1892. l. ob 10. uri dopoldne vršilo se bode v deželnem dvorci IV. izžrebanje 4% obveznic kranjskega deželnega posojila.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani dne 4. novembra 1891.

J. Giontini v Ljubljani,

trgovina s knjigami in papirjem.

Največja zaloga

slovenskih molitvenih knjig in spisov za mladino in priprosto ljudstvo.

Imeniki se pošiljajo brezplačno.

Zaloga vsakovrstnega papirja in pisnih potrebščin,

kakor: pisarniškega, konceptnega in pismovnega papirja, zavitkov s firmo in brez nje, peres, tint, šolskih stvari i. t. d.

Dobro blago, nizke cene.

Prodaja se na debelo in na drobno.

● *Kdor želi dobi cenik zastoj.* ●

ZALOGA goslij, kitar, citer, klavirjev (preigranih), strun in posamičnih sestavin.

 Šolske knjige za ljudske in srednje šole.

(4)